

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

ЗМІСТ

1. Гранти, міжнародна підтримка	2
КОНКУРС СПІЛЬНИХ УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ПРОЄКТІВ ..	2
2. Документи міжнародних організацій	3
ОЕСР: ЧОМУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ОКЕАНІЧНОЇ ЕКОНОМІКИ ЗНИЖУЄТЬСЯ	3
ОЕСР: КЕРІВНИЦТВО ЩОДО ЗМІШАНОГО ФІНАНСУВАННЯ	4
ОЕСР: ВИМІРЮВАННЯ СУБ'ЄКТИВНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ	5
ОЕСР: КАРТУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ЗБОРУ ДАНИХ ДЛЯ НАВЧАННЯ ШІ	6
3. Корисні новини України та світу	7
РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ДОСЛІДНИКІВ	7
ЄВРОПЕЙСЬКА НАУКА ПІД ЗАГРОЗОЮ?	8
ПРАВИЛА ДЛЯ ШІ: ЯК БУТИ ДОБРОЧЕСНИМИ	8
УНІВЕРСИТЕТИ ПІД ТИСКОМ РИНКУ	9
ПОВІДОМЛЕННЯ ЩОДО ЗАХИСТІВ ДИСЕРТАЦІЙ ДОКТОРІВ ТА КАНДИДАТІВ НАУК ..	10
БЕЗОПЛАТНИЙ ДОСТУП ДО GEMINI	10
ПАСТКА НАДЛИШКУ ЗНАНЬ: ІНФОРМАЦІЙНА ПЕРЕНАСИЧЕНІСТЬ ЗАВАЖАЄ	11
АНТИПЛАГІАТНИЙ СЕРВІС PLAGSCAN	12
ЗАХИСТ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ ТА ЕРОЗІЯ ДОВГОСТРОКОВИХ КОНТРАКТІВ	12
4. Наукові заходи	14
ЕКСПУРСІЯ ПО ЦИФРОВОМУ РЕПОЗИТАРІЮ УНІВЕРСИТЕТУ НЬЮ-МЕКСИКО	14
ДЕРЖАВНА ОНЛАЙН-РЕЄСТРАЦІЯ НДДКР	14
ФІНАНСИ ДЛЯ БІЗНЕСУ	15
БЮДЖЕТНА РЕФОРМА: ЯК ЗРОБИТИ ЇЇ ЗРОЗУМІЛОЮ	15
СПАДКУВАННЯ ТА ІНШІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ПЕРЕХОДУ ПРАВ НА ІР ОБ'ЄКТИ	15
ECONOMIST CAREER WAY ВІД UGEN	16
РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ПОШУКУ	16
GEMINI АКАДЕМІЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ	17
МІЖНАРОДНИЙ ТИЖДЕНЬ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ 2025	17
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ	18
ВЕБІНАРИ ВІД CLARIVATE УКРАЇНСЬКОЮ	18
ФІНАНСОВО-УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ	19

1. Гранти, міжнародна підтримка

КОНКУРС СПІЛЬНИХ УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ПРОЄКТІВ

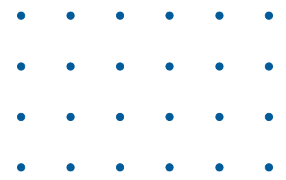

Міністерство освіти і науки України спільно зі Словацьким агентством з досліджень і розвитку та Міністерством освіти, досліджень, розвитку та молоді Словацької Республіки оголосили конкурс спільних українсько-словацьких науково-дослідних проєктів для реалізації у 2026-2027 роках. Взяти участь у конкурсі можуть заклади вищої освіти, наукові установи обох країн без обмеження наукових дисциплін і тематичних напрямів. Головне - оригінальність і новизна ідеї; актуальність та потенціал для сприяння розвитку наукового напрямку; міжнародні співпраця та обмін досвідом; залучення молодих вчених; компетентність наукових керівників проєкту; якість наукової інфраструктури. Проєктна пропозиція має бути розрахована на 2 роки з фінансуванням по роках (витрати на проїзд, проживання, добові, оплата візи, заробітна плата українських учасників, витрати на закупку матеріалів та накладні витрати організації, де виконується проєкт). Подання документів здійснюється у функціональному модулі Національної електронної науково-інформаційної системи. Заявку на участь можна подати до 8 грудня 2025 року.

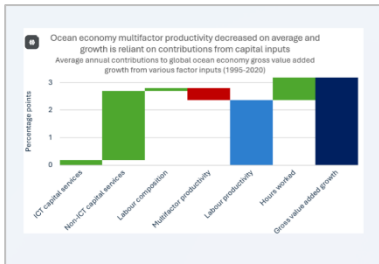
Детальніше: <https://qrpage.net/qr/Uek6D>, <https://nauka.gov.ua/information/ul2025/>, <https://qrpage.net/qr/Rnfl7>, <https://qrpage.net/qr/vt6SJ>

Фото: МОН

2. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: ЧОМУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ОКЕАНІЧНОЇ ЕКОНОМІКИ ЗНИЖУЄТЬСЯ

У блозі Організації економічного співробітництва та розвитку опублікована стаття «Чому продуктивність океанічної економіки знижується та що з цим можуть зробити політики». У ній наголошується, що океанічна економіка охоплює понад 100 млн. робочих місць і генерує 3-4% світового ВВП. Наразі зростає занепокоєння тим, що її продуктивність стагнує, а в

деяких районах навіть знижується. Експерти аналізують основні чинники, які впливають на економіку океану. Підвищення продуктивності дозволить підтримувати збереження, відновлення й стале використання морських екосистем, про що йшлося, зокрема, на Конференції ООН з питань океану 2025 року. Дослідження ОЕСР показують, що підвищення продуктивності в океанічній економіці стає недосяжним, вона ризикує стати менш динамічною, менш інноваційною та менш здатною відповідати масштабам змін, необхідним для відновлення та підтримки морських екосистем. Має місце парадокс: більше виробництва та менше ефективності: загальна ефективність поєднання капіталу та праці у виробництві (багатофакторна продуктивність) знизилася. Існує значна залежність від техніки та інфраструктури, збільшується дисбаланс у типах капітальних вкладень, що використовуються в океанічній економіці, та їх відносний внесок у її зростання. Різниця між використанням капіталу ІКТ та капіталу, не пов'язаного з ІКТ, океанічною економікою може свідчити про втрачену можливість, яка лише погіршиться, якщо не вжити необхідних заходів. Найбільш обнадійливий сценарій «прискореного переходу», зумовлений рішучими діями щодо зміни клімату та стимулюванням продуктивності, може призвести до зростання океанічної економіки на 40% до 2050 року. Порядок денний, орієнтований на продуктивність, для океанічної економіки дозволить розкрити повний потенціал цього сегменту та вирішити проблему нестабільної продуктивності. ОЕСР рекомендує тристоронній підхід: майбутнє забезпечення продуктивного капіталу океанічної економіки; цільове підвищення багатофакторної продуктивності океанічної економіки; посилення внеску океанічної економіки у глобальний енергетичний перехід. Кардинальна зміна нестабільних тенденцій продуктивності океанічної економіки є стратегічним імперативом для країн, які поставили за мету збереження, стале використання

та відновлення морських екосистем. Діючи зараз, політики можуть збільшити шанси на те, що океанічна економіка залишиться стійким джерелом процвітання протягом наступних десятиліть, зберігаючи та навіть покращуючи здоров'я океану.

Детальніше: <https://qrpge.net/qv/0vps0>

Фото: скріншот

ОЕСР: КЕРІВНИЦТВО ЩОДО ЗМІШАНОГО ФІНАНСУВАННЯ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Як дослідницькі установи та заклади початкової педагогічної освіти можуть підтримувати використання досліджень?» із серії «Перспективи освітньої політики ОЕСР». У ньому зазначається, що науково-дослідні інститути та установи початкової педагогічної освіти є одними з найбільш активних організацій, що сприяють використанню результатів досліджень в освітньому процесі. Однак у багатьох системах ОЕСР їхній потенціал в частині підтримки продуманого і систематичного використання результатів досліджень в освітній політиці та практиці досі не повністю реалізований. Небагато установ активно підтримують розвиток навичок дослідницької діяльності у майбутніх вчителів і викладачів, а професійні дослідники часто не мають стимулів для участі у спільних дослідженнях або поширення результатів своїх досліджень серед політиків, фахівців-практиків або широкої громадськості. Спираючись на нові дані дослідження мобілізації знань, проведеного ОЕСР у 2023 році, у даній роботі представлені приклади та рекомендації щодо мобілізації знань. По-перше, установи, які мають формальний мандат на мобілізацію знань, значно активніше підтримують використання результатів досліджень, ніж ті, у яких його немає. По-друге, необхідна підготовка вчителів, заснована на наукових дослідженнях: наразі більшість закладів освіти повідомляють, що випускники (наприклад, зі сфери ІТ), не мають достатніх навичок для участі у дослідницькій діяльності, - тому необхідно систематично розвивати відповідні дослідницькі навички у навчальні програми. По-третє, викладачам педагогічних спеціальностей також необхідні спеціальні стимули та підтримка для участі в педагогічних дослідженнях. По-четверте, щоб розвивати спільні дослідження та активно поширювати результати науково-дослідним установам бракує спеціальної підготовки, стимулів та структур, які допомагали б дослідникам проводити та поширювати результати, цінні для політиків та практиків. По-п'яте, слід підтримувати й розвивати міждисциплінарну співпрацю й більш тісне партнерство між дослідниками та практикаками, особливо - у закладах вищої освіти.

Уряди можуть відігравати важливу роль у створенні ефективних рамкових умов для мобілізації знань.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/axwKg>, <https://qrpage.net/qr/fdM6z>,
<https://doi.org/10.1787/7a197444-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: БАЗА ДАНИХ СТРУКТУРНОГО АНАЛІЗУ

Country	Year	Indicator	Value
USA	2015	GDP	18.000.000
USA	2016	GDP	18.500.000
USA	2017	GDP	19.000.000
USA	2018	GDP	19.500.000
USA	2019	GDP	20.000.000
USA	2020	GDP	20.500.000
USA	2021	GDP	21.000.000
USA	2022	GDP	21.500.000
USA	2023	GDP	22.000.000
USA	2024	GDP	22.500.000
USA	2025	GDP	23.000.000

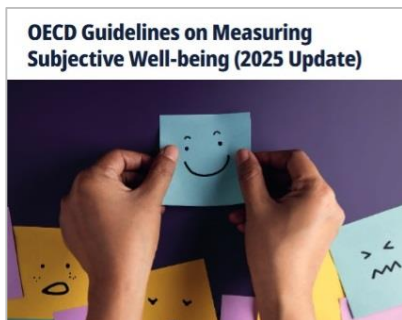
Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала оновлену Базу даних структурного аналізу (STAN), – комплексний інструмент вивчення показників розвитку промисловості. Вона охоплює річні показники обсягу виробництва, доданої вартості та її компонентів, витрат праці, інвестицій та основного капіталу за період з 1970 року, що дозволяє

досліджувати динаміку продуктивності, конкурентоспроможності та загальні структурні зміни у промисловості. Для її побудови використовується система національних рахунків та стандартний список галузей, що дозволяє проводити міжнародні порівняння – як в цілому по галузі, так і по окремих секторах, долучаються відомості, отримані у рамках національних опитувань, переписів ОЕСР, Євростату та з національних джерел. Вони доповнюють дані торгівлі доданою вартістю та показники переходу на цифрові технології. STAN використовується аналітиками і дослідниками, зацікавленими у вимірюванні ключових економічних тенденцій та вивченні структурних змін.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/5wACQ>, <https://qrpage.net/qr/4vNRO>

Фото: скріншот

ОЕСР: ВИМІРЮВАННЯ СУБ'ЄКТИВНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Керівні принципи ОЕСР щодо вимірювання суб'єктивного благополуччя». ОЕСР регулярно випускає оновлення до «Керівних принципів...» з метою удосконалення підходів до вимірювання людського благополуччя. У 2013 році було уперше опубліковано бачення ОЕСР принципів вимірювання суб'єктивного благополуччя, що мало на меті забезпечити підвищення якості та можливість здійснення коректних міжнародних порівнянь даних про суб'єктивне благополуччя. У документі містились чіткі рекомендації щодо формулювання питань, дизайну опитувань та методології проведення, побудованої на узагальненні передових практик. Суб'єктивне благополуччя охоплює те, як люди сприймають та оцінюють своє

життя. Відповідні дані можуть бути важливим доповненням до об'єктивних показників економічного і соціального прогресу, містять політично значущу інформацію. Оновлене видання 2025 року базується на рекомендаціях першого видання та пропонує інструменти вимірювання суб'єктивного благополуччя надійним, добре перевіреним і порівнянним на міжнародному рівні способом. У ньому є три ключові зміни: скорочений основний модуль із трьох пріоритетних показників суб'єктивного благополуччя, оптимізовані розширені модулі для кожного компонента суб'єктивного благополуччя і новий наскрізний експериментальний модуль для даних для розширення охоплення концепцій суб'єктивного благополуччя, які досі були недостатньо вивчені. Кожен модуль опитування супроводжується докладними інструкціями щодо впровадження, тривалості, рекомендації для організації опитування, інформацією про вихідне джерело даних та інструкції щодо зведення отриманих даних. У вступному розділі пропонується огляд передових практик вимірювання суб'єктивного благополуччя для кожного названих модулів, включно з описом дизайну опитування, вибіркою і цільовою групою, методами, формулюваннями питань, розробленням шкали відповідей, аналізом та інтерпретацією даних.

Детальніше: <https://qrcode.net/qg/ggXr5>, <https://qrcode.net/qr/aBIGK>,
<https://doi.org/10.1787/9203632a-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: КАРТУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ЗБОРУ ДАНИХ ДЛЯ НАВЧАННЯ ШІ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Картування механізмів збору даних для навчання ШІ» із серії «Документи ОЕСР про штучний інтелект». У ньому зазначається, що створення моделей машинного навчання ШІ вимагає великих обсягів даних, які можуть навмисно або ненавмисно містити персональні дані. Звісно, конкретні потреби в даних варіюються залежно від типу та призначення великої мовної моделі, а доступ до даних дозволяє ШІ працювати більш ефективно, навчаючись на основі даних, виявляючи закономірності в ітеративному процесі. Наявність різноманітних і високоякісних даних (їх точність, повнота, узгодженість, надійність, валідність, своєчасність) є надзвичайно важливою умовою підтримки розвитку надійних і достовірних систем ШІ, оскільки кращі дані дозволяють усувати упередженості, зменшувати кількість помилок і обмежувати небажані результати. Під час розроблення систем штучного інтелекту фахівці зосереджуються на побудові моделей, недооцінюючи важливість аналізу різноманітних механізмів збору даних. Однак саме різноманітність механізмів, що використовуються для збору даних, заслуговує на більш пильну увагу, оскільки кожен з них має різні наслідки

для розробників ІІІ, суб'єктів даних та інших правовласників, чиї дані були зібрані. У цьому політичному документі ОЕСР описано механізми, які наразі використовуються для отримання даних задля цілей навчання систем ІІІ, запропонована їх таксономія, наведені необхідні матеріали для підтримки політичних дискусій щодо конфіденційності, управління даними та відповідальної розробки ІІІ.

Детальніше: <https://qrpape.net/qr/x10xx>, <https://qrpape.net/qr/ALI76>,
<https://doi.org/10.1787/3264cd4c-en>

Фото: скріншот

3. Корисні новини України та світу

РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ДОСЛІДНИКІВ

На сайті Європейської асоціації університетів опубліковано матеріал «Розширення можливостей у Європі для дослідників, які перебувають у групі ризику: рекомендації Inspireurope+». У ньому зазначається, що академічна свобода у світі скорочується, а вчені з усього світу все частіше стикаються з загрозами дослідницькій кар'єрі. Але це

проблема не лише науковців, оскільки наражає на небезпеку майбутнє досліджень в цілому. Європейські програми захисту можуть допомогти таким дослідникам зберегти інтелектуальний простір, необхідний для продовження роботи. З 2019 року «Ініціатива з підтримки, просування та інтеграції дослідників, які перебувають у групі ризику» (Inspireurope+) здійснювала фіксацію та аналіз різноманітних дій з підтримки дослідників, які перебувають у групі ризику. Підготовлені на основі цих даних рекомендації, вперше опубліковані у 2022 році, нещодавно були оновлені з урахуванням змін у політичному контексті та досягнутого прогресу. Вони адресовані урядовим структурам, керівництву наукових та освітніх установ та містять поряд із загальними рекомендаціями збірник ресурсів та матеріалів Inspireurope+, додаткову інформацію, приклади кращого досвіду та посилання на відповідні політичні документи.

Детальніше: <https://qrpape.net/qr/s2xmm>, <https://qrpape.net/qr/GMuG9>

Фото: скріншот

ЄВРОПЕЙСЬКА НАУКА ПІД ЗАГРОЗОЮ?

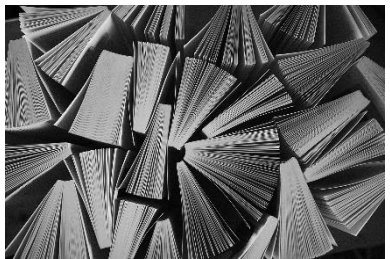

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Ріша Раїна «ЄС не може конкурувати після «катастрофи» з фінансуванням фундаментальних досліджень». У ній автор аналізує позицію європейської наукової спільноти щодо ризиків нової політики Європейського Союзу в частині фінансування досліджень і ймовірності послаблення внаслідок цього наукової конкурентоспроможності ЄС. Йдеться про плани Європейської комісії створити Європейський фонд конкурентоспроможності (European Competitiveness Fund) із бюджетом близько 400 мільярдів євро. Спершу передбачалося, що цей фонд стане логічним продовженням програми Horizon Europe і підтримає науковців та інноваторів на всіх етапах — від досліджень до упровадження технологій. Однак на практиці з'ясувалося, що через юридичні обмеження фонд зосередиться лише на фінансуванні розгортання вже готових технологічних рішень, а не на підтримці наукових відкриттів чи експериментальних досліджень. Така зміна пріоритетів викликала негативну реакцію наукової спільноти. Генеральний секретар Ліги європейських дослідницьких університетів (LERU) Курт Декетелаєре назвав ситуацію «катастрофічною» для фундаментальної науки, адже, за його словами, Європейська дослідницька рада (ERC), яка фінансує базові проєкти, отримає лише близько 31,5 мільярда євро — менше десятої частини бюджету нового фонду. Це, на його думку, загрожує довгостроковому розвитку науки, оскільки саме базові дослідження створюють підґрунтя для технологічних проривів майбутнього. Підкреслюється, що без послідовного фінансування фундаментальної науки ЄС не зможе конкурувати зі Сполученими Штатами Америки та Китаєм, де державна підтримка базових досліджень є стратегічним пріоритетом. Науковці закликають Європейську комісію переглянути встановлені пропорції між фінансуванням розробок і досліджень, щоб уникнути ослаблення європейської наукової системи.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/ddHF8>

Фото: pixabay.com

ПРАВИЛА ДЛЯ ШІ: ЯК БУТИ ДОБРОЧЕСНИМИ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джорджа Шалхуба «Ми повинні встановити правила використання ШІ у наукових роботах і рецензуванні». У ній автор наголошує, що без чітких правил використання інструментів генеративного штучного інтелекту у наукових текстах і процесі рецензування може бути втрачена довіра до самої системи академічної комунікації. Шалхуб зазначає, що великі мовні моделі дедалі частіше стають невидимими співавторами наукових текстів. Уже траплялися випадки, коли до наукових

статей потрапляли фрази, очевидно породжені ШІ, або навіть цілі абзаци, які не мали жодного стосунку до змісту дослідження. Окремі журнали змушені були відкликати публікації після виявлення таких фактів. Дослідження показують, що ознаки машинного тексту присутні щонайменше у кожній восьмій науковій анотації, а в галузі комп'ютерних наук — майже у 20% робіт. Такі самі тенденції мають місце і в рецензуванні: до 17 % рецензій містять фрази, сформовані штучним інтелектом. Проблема посилюється через зростання кількості наукових рукописів, які потребують рецензування. Академічне середовище заохочує кількість публікацій, тоді як сама процедура оцінювання залишається неоплачуваною і надмірно перевантаженою. Це створює спокусу використовувати штучний інтелект, аби скоротити час підготовки текстів чи рецензій. Водночас з'являються нові форми маніпуляцій — автори іноді приховують у документах інструкції для ШІ, які впливають на оцінювання наукової роботи. Автор переконаний, що ця ситуація вимагає невідкладного врегулювання. Передусім наукові журнали та організатори конференцій мають ухвалити політики, які зобов'язують декларувати будь-яке використання штучного інтелекту. Має бути чітко вказано, який саме інструмент застосовано, з якою метою і яку роль він відіграв у створенні тексту. Відповідальність за зміст і достовірність завжди залишається за людьми, тому ШІ не може бути вказаний як співавтор. Рецензенти повинні ретельно перевіряти подані матеріали (зокрема - на предмет прихованих інструкцій) і користуватися лише перевіреними інструментами. Одночасно потрібно створювати механізми аудиту та контролю, які передбачатимуть не лише виявлення порушень, а й послідовну систему відповідальності: від попередження у разі ненавмисних помилок до суворих санкцій за повторні або свідомі порушення. Така регламентація не повинна зупиняти використання ШІ, а має зробити його безпечним і відповідальним. Загальний висновок автора полягає в тому, що стрімкий технологічний прогрес потребує нової культури академічної доброчесності. Штучний інтелект може бути корисним інструментом для науковців, але лише тоді, коли його застосування буде прозорим, підзвітним і підконтрольним. Тільки за цієї умови можливо зберегти довіру до наукового знання як колективного людського надбання.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/zLdGz>

Фото: pixabay.com

УНІВЕРСИТЕТИ ПІД ТИСКОМ РИНКУ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Емілі Діксон «Працевлаштування студентів - головний пріоритет для рад університетів». У ній автор аналізує результати дослідження пріоритетів керівних рад університетів, які засвідчили найвищий рівень зацікавленості у працевлаштуванні випускників, що розглядається як головний показник ефективності вищої освіти. Йдеться про

вивчення позицій майже восьмисот членів університетських рад у Фінляндії, Польщі, Португалії та Швеції. Питання працевлаштування студентів посіло за результатами опитування перше місце серед усіх стратегічних пріоритетів університетів. Незалежно від того, чи є респондент представником академічної спільноти, чи запрошеним членом ради, більшість назвала підготовку випускників до професійного життя ключовим завданням закладу вищої освіти. Академічна свобода стоїть на другому місці, а державні політичні орієнтири, зовнішні рейтинги та пошук додаткового фінансування - на наступних. Такий розподіл пріоритетів свідчить про зміщення акцентів у діяльності університетів: вони дедалі більше орієнтуються на конкретні результати освіти і на здатність студентів максимально повно реалізувати свій потенціал на ринку праці. Дослідження спростовує поширене припущення, що зовнішні члени рад віддалені від академічних питань: їхнє бачення розвитку університету загалом збігається з поглядами представників академічного середовища.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/rhAkZ>

Фото: pixabay.com

ПОВІДОМЛЕННЯ ЩОДО ЗАХИСТІВ ДИСЕРТАЦІЙ ДОКТОРІВ ТА КАНДИДАТІВ НАУК

Міністерством освіти і науки України 3 жовтня 2025 року оприлюднене повідомлення про захисти на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук. Публікація здійснена відповідно до чинного порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2019 року № 943.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/3swlL>, <https://qrpage.net/qr/yx6sa>,
<https://qrpage.net/qr/rSyK4>

Фото: pixabay.com

БЕЗОПЛАТНИЙ ДОСТУП ДО GEMINI

Google, Міністерство цифрової трансформації України та Міністерство освіти і науки України повідомляють про старт проєкту забезпечення безкоштовного доступу здобувачів вищої освіти України до інструментів штучного інтелекту в межах підписки Google AI Pro. Такий доступ передбачає користування упродовж року безкоштовними ресурсами Gemini 2.5

Pro, а саме: необмежений чат із можливістю завантажувати зображення для аналізу; Deep Research - глибокий аналіз інформації (опрацювання інформаційних джерел і підготовка структурованого звіту); NotebookLM (персональний асистент для підготовки конспектів та продукування ідей);

Veo 3 для креативних проєктів (інструмент створення 8-секундних відео зі звуком на основі тексту або фотографії); Jules (ШІ-асистент для програмування); 2 ТБ хмарного сховища (місце для навчальних матеріалів, проєктів, фото, документів). Очікується, що українські студенти зможуть працювати з ГШІ для отримання допомоги у навчанні, а також відкриють для себе нові можливості для самореалізації та майбутньої кар'єри. Також Google проведе безоплатний практичний онлайн-вебінар «Gemini Академія для студентів», який відбудеться 21 жовтня 2025 року, на якому слухачі дізнаються про те, як Gemini може бути корисним для навчання, підготовки до іспитів та професійного розвитку. Активувати доступ можна до 9 грудня 2025 року.

Детальніше: <https://curly.click/r/22cc>, <https://qrcode.net/qr/bCCX2>,
<https://qrcode.net/qr/aJEEz>, <https://qrcode.net/qr/HqyXX>

Фото: Мінцифра

ПАСТКА НАДЛИШКУ ЗНАНЬ: ІНФОРМАЦІЙНА ПЕРЕНАСИЧЕНІСТЬ ЗАВАЖАЄ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Діші «Надлишок інформації лише робить наукову значущість ще більш недосяжною». У ній містяться міркування щодо того, наскільки сучасне академічне середовище перенасичене знаннями і даними і як це ускладнює розвиток науки. Діша зазначає, що цифровізація зробила доступ до інформації безпрецедентно легким, однак цей прогрес спричинив виникнення нової проблеми — втрату орієнтирів у потоці даних. Кількість наукових публікацій, препринтів і звітів зростає швидше, ніж здатність дослідників їх опрацьовувати, і навіть досвідченим науковцям важко відрізнити справді значиме від вторинного. Сучасна наука дедалі частіше вимірюється кількісними показниками — кількістю статей, цитувань, грантів — а не якістю ідей. Такий підхід заохочує поверховість, розпорошує увагу та знижує глибину мислення. У результаті академічна продуктивність перетворюється на самодостатній процес продукування публікацій, а не змістовних речей, віддаляючи її від початкового призначення — пошуку істини. Діша закликає повернути пріоритет критичному мисленню, вибірковості й аналітичній зосередженості. На її думку, саме здатність відсіювати надлишкове, шукати зв'язки між знаннями та формулювати запитання — найбільш цінна компетенція дослідника. Лише усвідомлене ставлення до знань може перетворити інформаційний хаос на інтелектуальний ресурс. Без цього наука ризикує втратити своє головне призначення — не лише орієнтувати людство у складній реальності, а й утримувати його від розгубленості в її нескінченних віддзеркаленнях.

Детальніше: <https://qrcode.net/qr/I7EB2>

Фото: pixabay.com

АНТИПЛАГІАТНИЙ СЕРВІС PLAGSCAN

PlagScan являє собою сервіс виявлення плагіату, створений у 2009 році у Німеччині. Він орієнтований на задоволення у першу чергу потреб академічного середовища і дозволяє студентам, викладачам та дослідникам оцінювати оригінальність текстів та підтримувати на високому рівні академічне письмо і критичне мислення. Сервіс працює з поширеними форматами файлів і застосовує двоетапний алгоритм для порівняння текстів з мільйонами веб-джерел та великими власними архівами. Виявлення збігів відбувається, щойно фіксується щонайменше три послідовні слова з іншого джерела. Аналізується чотири типи джерел: інтернет-контент, інституційні репозитарії, бази даних видавців-партнерів та ексклюзивний спільний архів, де документи, надіслані іншими клієнтами, використовуються для перевірки нових матеріалів. В останньому випадку користувачі бачать лише локацію збігів, а не повний текст, що дозволяє зберігати конфіденційність. Ця база постійно поповнюється внесками від установ та видавців, що розширює спектр порівнянь і запобігає повторному використанню попередніх робіт студентами чи авторами. Преміум-версія PlagScan Pro дозволяє здійснювати порівняння з текстами обширної колекції наукових журналів від кращих видавців (BMJ, Springer, Wiley). Результати аналізу подаються у формі звіту з маркерами збігів та потенційних проблем. Сервіс легко інтегрується з системами управління навчанням, такими як Moodle, Canvas чи Schoology, через API та LTI-протокол. Він відповідає сучасним вимогам захисту даних ЄС (GDPR), а також іншим європейським нормам щодо безпеки даних і конфіденційності. Використання сервісу сприяє підвищенню обізнаності щодо плагіату й академічної доброчесності, підтримує унікальність контенту, забезпечує моніторинг авторських прав.

Детальніше: <https://www.plagscan.com>, <https://qrpage.net/qr/6Nnrv>,
<https://qrpage.net/qr/BiuX5>

Фото: скріншот

ЗАХИСТ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ ТА ЕРОЗІЯ ДОВГОСТРОКОВИХ КОНТРАКТІВ

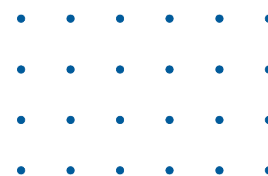
На сайті Times Higher Education опублікована стаття Патрика Джека «Захист академічних свобод не допомагає у «війні з постійними посадами». У ній йдеться про проблеми забезпечення академічної свободи та аргументи, які можуть бути знайдені для подальшої підтримки довгострокових контрактів. Такі довгострокові контракти для викладачів, які мають забезпечити їхній захист від звільнення, останнім часом все частіше стають

об'єктом критики як ознака заохочення лінощів, застою та небажання змін. Політичні діячі та адміністрації ряду університетів намагаються обмежити або скасувати такі контракти, аргументуючи це необхідністю підвищення ефективності. Традиційна стратегія захисту цих контрактів як засобу забезпечення академічних свобод (мовляв, без цього неможливі вільні дослідження) виявилась недостатньо переконливою для широкої публіки. В США, де трудове право часто передбачає можливість звільнення працівника практично з будь-якої причини, захист довгострокових контрактів як важливої складової трудового права, набуває особливого значення. У новій книзі «The War on Tenure» наголошується, що довгостроковий контракт не є чимось виключним або елітарним, - він є формою соціального захисту працівника перед системними загрозами. Академічна спільнота часто використовує оборонні наративи про «унікальність академічної професії», що інколи сприймається у суспільстві як привілей. Це підживлює критику, бо у суспільстві посилюється враження, що академія — закрита кастова система, яка є «ворогом» трудових реформ. Тому дискусія про такі контракти не повинна обмежуватись лише професійними рамками, адже навіть ті, з ким ці контракти укладені, залишаються вразливими до змін у структурі університетів, скорочень бюджетів, конкурсів чи реорганізацій. Довгостроковий контракт на думку автора приносить користь не лише окремим викладачам, а й всій системі вищої освіти, оскільки стимулює стабільність, довіру й здатність до інтелектуального ризику, що насправді вигідно також і студентам і ЗВО. Отже, говорячи про довгострокові контракти, немає сенсу обмежуватись аргументами академічної свободи, - слід розглядати їх у більш широкому контексті - трудовому, соціальному вимірі, справедливості, стабільності.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/VIPQy>

Фото: pixabay.com

4. Наукові заходи

ЕКСКУРСІЯ ПО ЦИФРОВОМУ РЕПОЗИТАРІЮ УНІВЕРСИТЕТУ НЬЮ-МЕКСИКО

6 жовтня 2025 року в онлайн-форматі відбулась сесія «Демонстрація наукових досягнень: екскурсія по цифровому репозитарію Університету Нью-Мексико». Захід був покликаний надати викладачам, дослідникам та студентам уявлення про доступні ресурси оновленого цифрового репозитарію Університету Нью-Мексико. Розглянуто наступні питання: огляд оновленого інтерфейсу та навігації; як репозиторій підтримує відкритий доступ та публічні наукові дослідження; як працювати з вмістом репозитарію; як можна забезпечити підвищення видимості та довгострокового впливу наукового внеску. Організатор - HSLIC.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/s4xik>, <https://qrpage.net/qr/FKgVU>

Фото: скріншот

ДЕРЖАВНА ОНЛАЙН-РЕЄСТРАЦІЯ НДДКР

7 жовтня 2025 року в онлайн-форматі відбувся відкритий науково-практичний семінар «Державна онлайн-реєстрація НДДКР: нові положення, функції та вимоги». Розглянуті нові положення щодо державної реєстрації НДДКР, а також функціонал модернізованої системи онлайн-реєстрації науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. Організатор – Український інститут науково-технічної експертизи та інформації.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/SKyku>, <http://webinar.ukrintei.ua/>

Фото: логотип

ФІНАНСИ ДЛЯ БІЗНЕСУ

7 жовтня 2025 року в онлайн-форматі відбувся семінар «Вбудовані фінанси для бізнесу: факторинг, BNPL та AI». Обговорили, що таке «вбудовані фінанси» та їх місце у бізнес-процесах, можливість скорочення обсягів ручної праці, встановлення лімітів для кожного клієнта, забезпечення стабільного грошового потоку та підвищення лояльності й зацікавленості клієнтів;

BNPL і факторинг для підсилення продажів та скорочення тиску на касу після продажу; III як продукт-менеджер і ризик-менеджер, що аналізує не лише продажі, а весь комерційний процес. Організатор - Ukraine Global Faculty.

Детальніше: <https://ugf.academy/workshops/vbudovani-finansi-dlya-biznesu-factoring-bnpl-ta-ai/>, <https://t.me/UkraineGlobalFaculty/632>,

Фото: організатори

БЮДЖЕТНА РЕФОРМА: ЯК ЗРОБИТИ ЇЇ ЗРОЗУМІЛОЮ

8 жовтня 2025 року відбувся вебінар «Розширення громадського розуміння державних фінансів». Він був покликаний стати площадкою для обговорення провідними експертами ОЕСР значення громадської підтримки сталого розвитку державних фінансів. Обговорено, як незалежні інституції можуть сприяти більш активному залученню громадськості до

вирішення нагальних фіскальних проблем; як забезпечити суспільне розуміння та зміцнити довіру, необхідні для підтримки сталого розвитку державних фінансів. Організатор - Організація економічного співробітництва та розвитку.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/dkIWp>, <https://qrpage.net/qr/MFd5A>

Фото: ОЕСР

СПАДКУВАННЯ ТА ІНШІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ПЕРЕХОДУ ПРАВ НА ІР ОБ'ЄКТИ

9 жовтня 2025 року відбувся круглий стіл «Спадкування та інші підстави для переходу прав на ір об'єкти інтелектуальної власності в нотаріальній практиці». Під час заходу обговорювали наступні питання: нотаріальне посвідчення договорів у сфері інтелектуальної власності; фіксація фактів розміщення об'єктів інтелектуальної власності в мережі інтернет;

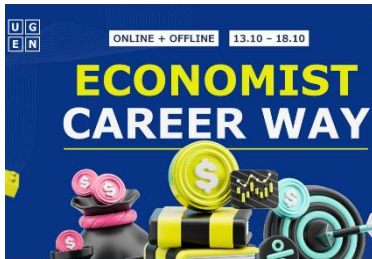
спадкування інтелектуальної власності; нотаріальне депонування об'єктів інтелектуальної власності; питання, які виникають у контексті євроінтеграції та долучення до європейського простору нотаріальних дій.

Організатори: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ/ІР офіс), Нотаріальна палата України.

Детальніше: <https://qrcode.net/qrcode/aePJI>

Фото: організатори

ECONOMIST CAREER WAY ВІД UGEN

З 13 по 18 жовтня 2025 року у змішаному форматі відбудеться освітньо-кар'єрний тиждень «Economist Career Way від UGEN». Захід покликаний продемонструвати студентам економічних спеціальностей, як знання, отримані ними під час навчання в університеті, застосовуються у реальному бізнесі, а також допомогти їм налагодити контакти з роботодавцями. Заплановані онлайн-вебінари з експертами, які представляють PwC, Credit Agricole, Forvis Mazars, БАТ Україна, ProCredit Bank, Національний банк України, EY, Baker Tilly, Deloitte, Ощадбанк, KPMG. Учасники зможуть дізнатись про історію та сучасну діяльність підприємств, поставити запитання та взяти участь у розгляді реальних кейсів; отримати інформацію про реалії вітчизняного ринку праці та особливості роботи економіста; отримати досвід командної роботи та підготовки презентацій; навчитися приймати усвідомлені кар'єрні рішення. Організатор - UGEN.

Детальніше: https://t.me/ugen_UBB/993, <https://bit.ly/4njRfiK>

Фото: UGEN

РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ПОШУКУ

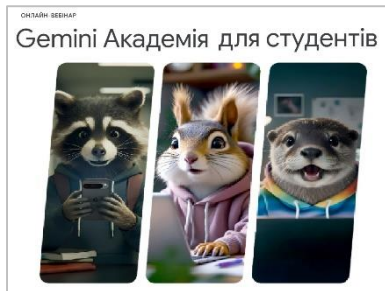
21 жовтня 2025 року відбудеться вебінар «Розширення можливостей пошуку та доступних шляхів дослідження за допомогою метаданих». Захід покликаний поінформувати учасників про найкращі стратегії розроблення та удосконалення метаданих для колекцій першоджерел. Під час заходу планується обговорити наступні питання: як наразі АМ створює та удосконалює метадані для своїх колекцій першоджерел, щоб поєднати різноманітні колекції та типи контенту з науковцями; як каталожні записи з бібліотек та архівів трансформуються для взаємодії з онлайн-платформами й інструментами цифрового пошуку інформації; проблеми та можливості постачання даних MARC та KBART до бібліотечних систем; роль предметних словників у забезпеченні точності, інклюзивності та доступності даних; тематичні дослідження з індексації за допомогою інструментів штучного інтелекту; внесок транскриптів у можливість виявлення багатоформатного

контенту першоджерел. Організатори: Choice, АМ.

Детальніше: <https://www.choice360.org/media/webinars/>, <https://qrcode.net/qr/Zaszf>

Фото: скріншот

GEMINI АКАДЕМІЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

21 жовтня 2025 року в онлайн-форматі відбудеться відкритий практичний семінар «Gemini Академія для студентів». Він покликаний поінформувати учасників про можливості використання Gemini для навчання, підготовки до іспитів та професійного розвитку. Планується обговорити деталі проєкту забезпечення безкоштовного доступу здобувачів вищої освіти України до інструментів штучного інтелекту в межах підписки Google AI Pro. Такий доступ передбачає користування упродовж року безкоштовними ресурсами Gemini 2.5 Pro, а саме: необмежений чат із можливістю завантажувати зображення для аналізу; Deep Research - глибокий аналіз інформації (опрацювання інформаційних джерел і підготовка структурованого звіту); NotebookLM (персональний асистент для підготовки конспектів та продукування ідей); Veo 3 для креативних проєктів (інструмент створення 8-секундних відео зі звуком на основі тексту або фотографії); Jules (ШІ-асистент для програмування); 2 ТБ хмарного сховища (місце для навчальних матеріалів, проєктів, фото, документів). Організатори: Google, Міністерство цифрової трансформації України та Міністерство освіти і науки України.

Детальніше: <https://curly.click/r/22cc>, <https://qrcode.net/qr/bCCX2>, <https://qrcode.net/qr/aJEEz>, <https://qrcode.net/qr/HqyXX>

Фото: скріншот

МІЖНАРОДНИЙ ТИЖДЕНЬ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ 2025

21 жовтня 2025 року відбудеться серія подій, приурочених до Міжнародного тижня відкритого доступу, який проводиться під гаслом «Кому належать наші знання?». Заплановані наступні заходи: «Хто має право голосу у відкритій науці?»; «Відкритий доступ у Перу»; «Відкритість для усіх: інклюзивні та сталі відкриті практики»; «Що Ви як бібліотекар хотіли запитати про відкритий доступ?»; «День обізнаності про відкритий доступ Angewandte – імпульси, обмін та перспективи»; «Важливість відкритої науки у вирішенні глобальних проблем»; «Знання – це сила: хто ними володіє, хто ними ділиться та чому бібліотеки важливі». Більш детальна інформація про події

Міжнародного тижня відкритого доступу та організаторів відповідних заходів представлена на офіційному сайті Тижня.

Детальніше: <https://qrcode.net/qr/DqoKv>, <https://accesoabierto.pe/>,
<https://qrcode.net/qr/fELJY>, <https://qrcode.net/qr/3Yvyt>, <https://qrcode.net/qr/gg7b7>,
<https://qrcode.net/qr/8mwap>, <https://qrcode.net/qr/QU1f>,
<https://www.openaccessweek.org/events>

Фото: SPARC

ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ

22 жовтня 2025 року відбудеться конференція «Digital Innovations in Education 2025». Вона стане площадкою для обговорення експертами, освітянами, підприємцями, представниками державних структур та міжнародних організацій перспектив розвитку освіти в умовах цифрової трансформації та поширення інновацій. Під час заходу планується розглянути наступні питання: дистанційне навчання призводить до поліпшення чи погіршення якості освіти; чи буде приватний EdTech партнером або конкурентом держави; ШІ в освіті - помічник, партнер чи загроза; виклики EdTech та шляхи їх подолання; інноваційні освітні рішення; карта українського EdTech-ринку. Організатори: Асоціація EdTech Ukraine, Міністерство освіти і науки України.

Детальніше: <https://edtech.net.ua/digital-innovation-in-education>,
<https://qrcode.net/qr/hmmWB>

Фото: скріншот

ВЕБІНАРИ ВІД CLARIVATE УКРАЇНСЬКОЮ

У жовтні-листопаді 2025 року відбудеться чергова серія вебінарів про платформу та сервіси Web of Science. Заплановані наступні заходи: «Аналіз відкритої науки України ресурсами Clarivate» (відкритий доступ, що це означає на практиці, чому публікації можуть бути платними для авторів, наскільки часто це зустрічається, як змінюється публікаційний ландшафт України, недоброчесні практики відкритого доступу, нова база Research Commons) (23 жовтня 2025 року); «Представляємо Research Commons – нова база на платформі Web of Science» (інформація про нову базу даних, яка додає на 21% більше журнального контенту до досліджень; демонстрація її можливостей: на прикладі соціальних і гуманітарних наук; пріоритетність якості або охоплення залежно від потреб досліджень; встановлення зв'язків між концепціями завдяки більш широкій мережі

цитування) (30 жовтня 2025 року); «Покращення пошуку у Web of Science» (удосконалений пошуковий сервіс, розширений пошук та генеративний помічник досліджень для швидшого, легкого та ефективного пошуку) (27 листопада 2025 року). Організатор – Clarivate.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/ddn5T>, <https://qrpage.net/qr/8fgEg>, <https://qrpage.net/qr/DtZiX>, <https://qrpage.net/qr/XHmoZ>

Фото: скріншот

ФІНАНСОВО-УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ

7 листопада 2025 року відбудеться Міжнародна науково-практична конференція «Фінансово-управлінські інновації як драйвер сталого розвитку в умовах сучасних викликів». Захід приурочений до 70-річного ювілею доктора економічних наук, професора Синчака В.П. Учасники конференції обговорять

корпоративні фінанси і стратегічне управління в умовах турбулентності; фінансові ринки та механізми залучення інвестицій для ESG-трансформації; фінтех, цифрові валюти та блокчейн у фінансових стратегіях організацій; фінансові ризики, комплаєнс і безпеку бізнесу; інноваційні інструменти публічного управління у забезпеченні сталого розвитку територій; податкову та митну політику у контексті євроінтеграційних процесів; маркетингові та управлінські інновації; інноваційні тренди обліку та аудиту; трансформацію законодавства у контексті ЦСР; трансформацію освітніх стратегій. Організатори: Хмельницька обласна рада, Хмельницька обласна військова адміністрація, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Інститут обліку і фінансів Національної академії аграрних наук України, Інститут аграрної економіки, Запорізький національний університет, Академія економіки в Радомі (Польща), Міжнародна академія прикладних наук в Ломжі (Польща).

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/JIUdk>, <https://forms.gle/nqD59qJB5958USVu8>

Фото: скріншот

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ.

Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

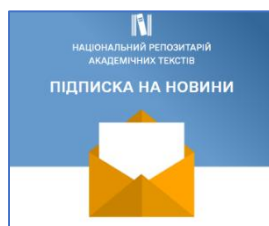

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>, <https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL

<https://t.me/NationalRepository>

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQltYQzEroTVETPdJlh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>

Усі бажаючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/>, <https://nrat.ukrintei.ua>